

Jafnréttisáætlun Sveitarfélagsins Skagafjarðar

Aðgerðaáætlun í jafnréttismálum 2019-2023

Markmið með jafnréttisáætlun Sveitarfélagsins Skagafjarðar er að stuðla að jafnrétti og að kynja- og jafnréttissjónarmið verði samþætt allri starfsemi sveitarfélagsins. Aðgerðaáætlunin byggir á lögum um jafna stöðu og jafnan rétt kvenna og karla nr. 10/2008 og jafnréttisstefnu Sveitarfélagsins Skagafjarðar.

Sveitarfélagið Skagafjörður sem stjórnvald

Jafnréttisnefndir sveitarfélaga - 12. gr. jafnréttislaga

Sveitarstjórnir skulu að loknum sveitarstjórnarkosningum skipa jafnréttisnefndir sem fjalla um jafna stöðu og jafnan rétt kvenna og karla innan viðkomandi sveitarfélags. Skulu nefndirnar vera ráðgefandi fyrir sveitarstjórnir í málefnum er varða jafnrétti kynjanna og fylgjast með og hafa frumkvæði að aðgerðum, þar með talið sértækum aðgerðum, til að tryggja jafna stöðu og jafnan rétt kvenna og karla innan viðkomandi sveitarfélags.

Hver jafnréttisnefnd skal hafa umsjón með gerð jafnréttisáætlana til fjögurra ára, þar sem m.a. komi fram hvernig unnið skuli að kynjasamþættingu á öllum sviðum ásamt framkvæmdaáætlun um það hvernig leiðréttu skuli mismun á stöðu kvenna og karla innan sveitarfélagsins. Jafnréttisáætlunir skulu lagðar fram til samþykktar í viðkomandi sveitarstjórn eigi síðar en ári eftir sveitarstjórnarkosningar.

Hver nefnd skal annað hvert ár afhenda Jafnréttisstofu skýrslu um stöðu og þróun jafnréttismála innan viðkomandi sveitarfélags.

Markmið	Aðgerð	Ábyrgð	Tímarammi
Jafnréttismálin sett í farveg	Félags- og tómstundanefnd er ábyrgðaraðili jafnréttisstefnu og ber að vera með jafnréttismál á dagskrá a.m.k. tvisvar sinnum á ári	Sveitarstjórn	Árlega
	Stefna að því að Byggðarráð taki við hlutverki jafnréttisnefndar	Sveitarstjórn	Fyrir lok maí 2022
	Skipa starfshóp um jafnréttismál	Félags- og tómstundanefnd	Lokið fyrir árslok 2019
Öllum stofnunum, nefndum og ráðum ber að vinna samkvæmt jafnréttisstefnu	Jafnréttisstefnan og -áætlunin skal kynnt fyrir stjórnendum og starfsfólki sveitarfélagsins og unnið eftir henni á viðkomandi fagsviði	Sviðsstjórar og stjórnendur	Lokið fyrir árslok 2019
	Jafnréttisstefnan og -áætlunin kynnt fyrir íbúum með auglýsingu á heimasíðu sveitarfélagsins	Félags- og tómstundanefnd Sveitarstjórn	Lokið fyrir árslok 2019
	Jafnréttissjónarmiðum sé fylgt eftir í hvívetna á grundvelli laga og samninga	Sveitarstjórn Sviðsstjórar	Alltaf
	Inntak jafnréttisstefnu sé samþætt með virkum hætti inn í aðra stefnumótun á vegum sveitarfélagsins	Sveitarstjórn Sviðsstjórar	Alltaf
Eftirfylgni	Kallað eftir jafnréttisáætlunum innan stofnana og sviða sveitarfélagsins að hausti	Félags- og tómstundanefnd	Október ár hvert
Evrópusáttmáli um jafna stöðu kvenna og karla í sveitarfélögum	Skoða hvort Sveitarfélagið Skagafjörður ætti að innleiða og undirrita sáttmálann	Félags- og tómstundanefnd	Ótímabundið
Kynjuð fjárhagsáætlanagerð	Skoða hvort Sveitarfélagið Skagafjörður ætti að taka upp kynjaða fjárhagsáætlunargerð	Félags- og tómstundanefnd	Ótímabundið

Þátttaka í nefndum, ráðum og stjórnnum -sbr. 15. gr. jafnréttislaga

Við skipun í nefndir, ráð og stjórnir á vegum ríkis og sveitarfélaga skal þess gætt að hlutfall kynjanna sé sem jafnast og ekki minna en 40% þegar um fleiri en þrjá fulltrúa er að ræða. Þetta gildir einnig um stjórnir opinberra hlutafélaga og fyrirtæki sem ríki og sveitarfélög er aðaleigandi að.

Þegar tilnefnt er í nefndir, ráð og stjórnir á vegum ríkis og sveitarfélaga skal tilnefna bæði karl og konu. Tilnefningaraðila er heimilt að víkja frá skilyrði 1. máls. Þegar hlutlægar ástæður leiða til þess að ekki er mögulegt að tilnefna bæði karl og konu. Skal tilnefningaraðili þá skýra ástæður þess.

Skipunaraðila er heimilt að víkja frá ákvæði 1. mgr. ef undanþáguheimild 2. mgr. á við.

Markmið	Aðgerð	Ábyrgð	Tímarammi
Kynjahlutfall í nefndum, ráðum og stjórnnum sé sem jafnast	Taka saman upplýsingar um hlutfall kynja í nefndum, ráðum og stjórnnum.	Félags- og tómsbundanefnd	Lokið í júní ár hvert
	Leiðrétta ef hallar á annað kynið	Sveitarstjórn	Lokið í september ár hvert
	Jafnrétti kynja haft að leiðarljósi við val á fulltrúum í vinnuhópa	Sviðsstjórar	Alltaf
	Stjórnmalaflokkum sent bréf til að vekja athygli þeirra á mikilvægi þess að við uppstillingu á framboðslistum skuli hlutfall kynjanna vera eins og best verður á kosið	Félags- og tómsbundanefnd	Haust 2021

Sambætting kynjasjónarmiða í öllu starfi sveitarfélagsins -sbr. 17. gr. jafnréttislaga

Kynjasambættingar skal gætt við alla stefnumótun og áætlanagerð sem gerð er á vegum sveitarfélagsins og stofnana þess. Hið sama gildir um alla ákvarðanatöku innan sveitarfélagsins og stofnana þess eftir því sem við getur átt.

Markmið	Aðgerð	Ábyrgð	Tímarammi
Tryggt verði að sambætting jafnréttissjónarmiða eigi sér stað í allri stefnumótun, áætlanagerð og þjónustu sveitarfélagsins	Námskeið í kynjasambættingu fyrir sveitarstjórn, sveitarstjóra og aðra stjórnendur sveitarfélagsins	Sviðsstjórar Mannauðsstjóri	Lokið fyrir árslok 2020. Haldið annað hvert ár eftir það
	Jafnréttismat notað/stuðst við gátlista í stefnumótunarferlum og við áætlanagerð	Sviðsstjórar	Yfirfarið í maí ár hvert
	Kynja- og jafnréttissjónarmið séu samvinnuð við fjárhagsáætlanagerð	Sveitarstjóri Sviðsstjóri stjórnsýslu- og fjármálasviðs	Yfirfarið í upphafi fjárhags-áætlunargerðar
	Í fæti allra erindisbréfa verði texti þar sem vakin er athygli á jafnréttisstefnu sveitarfélagsins	Skjalastjóri	Alltaf

Sveitarfélagið Skagafjörður sem vinnuveitandi

Ánægt og hæft starfsfólk skiptir sköpum fyrir árangur sveitarfélagsins og stofnana á þeirra vegum. Til þess að hægt sé að nýta krafta og kunnáttu alls starfsfólks til fullnustu er mikilvægt að á vinnustöðum sveitarfélagsins ríki jafnrétti og að hegðun á borð við einelti, ofbeldi, kynbundið ofbeldi, kynbundin og kynferðisleg áreitni sé ekki liðin. Einnig er mikilvægt að starfsfólk geti samræmt fjölskyldu- og atvinnulíf.

Launajafnrétti -sbr. 19. gr. jafnréttislaga

Konum og körlum er starfa hjá sama atvinnurekanda skulu greidd jöfn laun og skulu njóta sömu kjara fyrir sömu eða jafnverðmæt störf. Með jöfnum launum er átt við að laun skulu ákveðin á sama hátt fyrir konur og karla. Skulu þau viðmið sem lögð eru til grundvallar ekki fela í sér kynjamismun.

Starfsmönnum skal ávallt heimilt að skýra frá launakjörum sínum ef þeir kjósa svo.

Markmið	Aðgerð	Ábyrgð	Tímarammi
Tryggja launajafnrétti og að allar launaákvæðanir séu gagnsæjar, málefnalegar, skjalfestar og rekjanlegar	Innleiða jafnlaunastaðal ÍST 85:2012	Mannauðsstjóri Sveitarstjóri	Lokið í árslok 2019
	Launagreining verði framkvæmd árlega	Mannauðsstjóri Sviðsstjóri stjórnsýslu- og fjármálasviðs	Árlega
	Leiðrétta útskýrðan launamun kynjanna	Mannauðsstjóri Sveitarstjóri	Alltaf
	Viðhalda jafnlaunavottun	Mannauðsstjóri	Árslok 2022

Laus störf, starfsþjálfun og endurmenntun -sbr. 20. gr. jafnréttislaga

Starf sem laust er til umsóknar skal standa opið jafnt konum og körlum. Atvinnurekendur skulu gera nauðsynlegar ráðstafanir til að tryggja að konur og karlar njóti sömu möguleika til endurmenntunar, símenntunar og starfsþjálfunar og til að sækja námskeið sem haldin eru til að auka hæfni í starfi eða til undirbúnings fyrir önnur störf.

Markmið	Aðgerð	Ábyrgð	Tímarammi
Vinna að því að jafna stöðu kynjanna og stuðla að því að störf flokkist ekki í sérstök kvenna- og karlastörf. Sérstök áhersla skal lögð á að jafna hlut kynjanna í stjórnunar- og áhrifastöðum, sbr. 18. gr. jafnréttislaga	Taka saman lykilupplýsingar um kynjahlutfall eftir starfsgreinum og í stjórnunar- og áhrifastöðum og bregðast við kynjahluta eftir því sem við á	Mannauðsstjóri	Janúar ár hvert
Laus störf á starfsstöðvum sveitarfélagsins standi opin báðum kynjum	Atvinnuauðslýsingar skulu að jafnaði vera kynhlutlausar, en sé um að ræða störf þar sem hallar á annað kynið skal vekja athygli á því markmiði jafnréttisstefunnar að jafna kynjaskiptingu innan starfsgreinarinnar sbr. 26. gr. jafnréttislaga	Mannauðsstjóri	Alltaf þegar starf er laust til umsóknar
	Umsækjandi af því kyni sem er í minnihluta í viðkomandi starfsgrein skal að öðru jöfnu ganga fyrir við ráðningu þegar hann er jafnhæfur eða hæfari		Stjórnendur
Tryggja að starfsþjálfun, endurmenntun og símenntun sé aðgengileg öllum kynjum	Skipuleggja námsframboð fræðsluáætlunar sveitarfélagsins svo það höfði til fjölbreytts starfsmannahóps	Mannauðsstjóri	Árlega

Tryggja að fólki sé ekki mismunað á vinnustöðum vegna aldurs	Starfsfólki standi til boða símenntun og starfsþróun, óháð aldri	Mannauðsstjóri Stjórnendur	Alltaf
	Sveigjanleg starfslok, minnkað starfshlutfall eftir því sem árin færast yfir	Mannauðsstjóri Stjórnendur	Alltaf
	Boðið upp á starfslokanámskeið	Mannauðsstjóri	Annað hvert ár, næst 2020.
Koma í veg fyrir mismunun hvað varðar starfsaðstæður, starfsþróun og símenntun starfsfólks af erlendum uppruna	Innflytjendur og fólk af erlendum uppruna njóti jafna tækifæra á við annað starfsfólk til starfsframa og starfsþróunar	Stjórnendur	Alltaf
	Starfsfólki af erlendum uppruna sé gefinn kostur á starfstengdu íslenskunámi eftir því sem þörf er á	Mannauðsstjóri Stjórnendur	Alltaf
	Starfsfólk af erlendum uppruna fái fræðslu um starfsáætlun, þjónustumarkmið og menningu vinnustaðarins	Stjórnendur	Alltaf

Sveigjanleiki til að samræma fjölskyldu- og atvinnulíf

-sbr. 21. gr. jafnréttis laga

Atvinnurekendur skulu gera nauðsynlegar ráðstafanir til að gera konum og körlum kleift að samræma starfsskyldur sínar og ábyrgð gagnvart fjölskyldu. Ráðstafanir þær skulu m.a. miða að því að auka sveigjanleika í skipulagningu á vinnu og vinnutíma þannig að bæði sé tekið tillit til fjölskylduaðstæðna starfsmanna og þarfa atvinnulífs, þar með talið að starfsmönnum sé auðveldað að koma aftur til starfa eftir fæðingar- og foreldraorlof eða leyfi úr vinnu vegna óviðráðanlegra og brýnna fjölskylduaðstæðna.

Markmið	Aðgerð	Ábyrgð	Tímarammi
Nýta kosti sveigjanleika á vinnustað til að auðvelda starfsfólki að samræma einkalíf, fjölskylduábyrgð og starf	Tryggja skal að starfsfólki sé ekki mismunað vegna barneigna	Stjórnendur	Alltaf
	Starfsfólk eigi kost á sveigjanlegum vinnutíma, hlutastörfum eða annarri hagræðingu vinnutíma eða vinnuskipulags þar sem því verður við komið og hentað getur bæði starfsmanni og starfsemi vinnustaðar	Stjórnendur	Alltaf

Kynbundin áreitni, kynferðisleg áreitni, kynbundið ofbeldi og einelti - sbr. 22. gr. jafnréttis laga

Atvinnurekendur og yfirmenn stofnana og félagasamtaka skulu gera sérstakar ráðstafanir til að koma í veg fyrir að starfsfólk, nemar og skjólstæðingar verði fyrir kynbundnu ofbeldi, kynbundinni áreitni eða kynferðislegri áreitni á vinnustað, stofnun, í félagsstarfi eða skólum.

Ef yfirmaður er kærður vegna ætlaðs kynbundins ofbeldis, ætlaðrar kynbundinnar áreitni eða ætlaðrar kynferðislegrar áreitni verður hann vanhæfur til að taka ákvarðanir í tengslum við starfsskilyrði kæranda á meðan meðferð málsins stendur yfir og skal þá næsti yfirmaður taka slíkar ákvarðanir.

Markmið	Aðgerð	Ábyrgð	Tímarammi
Að fordómar, einelti, ofbeldi eða kynbundin og kynferðisleg áreitni viðgangist ekki á vinnustöðum sveitarfélagsins	Vinna að stöðugum endurbótum á viðbragðsáætlun	Mannauðsstjóri	Alltaf
	Stefna og viðbragðsáætlun sveitarfélagsins sé kynnt og rædd árlega á starfsmannafundum svo starfsfólk þekki boðleiðir og geti brugðist við með réttum hætti ásamt því að vera meðvitað um málsmeðferð slíkra mála	Stjórnendur Sviðsstjórar	Árlega
	Stjórnendur skulu kynna stefnuna sérstaklega fyrir nýjum starfsmönnum	Stjórnendur	Við allar nýráðningar
	Stefna og viðbragðsáætlun sveitarfélagsins sé aðgengilegar öllu starfsfólki	Stjórnendur	Alltaf

	Fræðsluáætlun sveitarfélagsins heldur reglulega fræðslu um kynbundið ofbeldi, kynbundna áreitni og kynferðislega áreitni fyrir stjórnendur og starfsfólk	Mannauðsstjóri	Fræðsla skipulögð að jafnaði árlega
	Sérstök fræðsla og þjálfun fyrir stjórnendur og öryggistrúnaðarmenn um viðbrögð við einelti og áreitni	Mannauðsstjóri	Að jafnaði annað hvert ár
	Stefna og viðbragðsáætlun sé aðgengileg öllum á heimasíðu sveitarfélagsins	Verkefnastjórar heimasíðu	Alltaf

Unnið gegn mismunun á vinnustöðum og möguleikar fólks með mismunandi starfsgetu auknir

Unnið verði gegn allri mismunun á vinnustöðum sveitarfélagsins, með því að tryggja framboð starfa, vinnufyrirkomulag, vinnutíma og starfsaðstöðu sem hentar fólki með mismunandi starfsgetu.

Markmið	Aðgerð	Ábyrgð	Tímarammi
Tryggja rétt fatlaðs fólks á vinnustöðum sveitarfélagsins og skapa fordómalaust andrúmsloft í garð einstaklinga með fötlun	Fatlaður umsækjandi skal njóta forgangs í störf hjá sveitarfélaginu sé hann jafnhæfur eða hæfari en aðrir umsækjendur	Stjórnendur Mannauðsstjóri	Alltaf
Fólki með mismunandi starfsgetu verði í auknum mæli gert kleift að starfa hjá Sveitarfélaginu Skagafirði	Auka samstarf við úrræði VMST „Atvinna með stuðningi“ og Virk	Stjórnendur og mannauðsstjóri	Alltaf
	Greina til hvaða ráðstafana þarf að grípa svo hægt sé að auka framboð starfa fyrir fólk með skerta starfsgetu	Stjórnendur Mannauðsstjóri	Alltaf
Tryggja starfsfólki af erlendum uppruna jafnræði og jafnrétti á við annað starfsfólk sveitarfélagsins	Innflytjendur og fólk af erlendum uppruna njóti jafnréttis í hvívetna í ráðningarferli og öllum kjörum og réttindum	Stjórnendur Mannauðsstjóri	Alltaf

Sveitarfélagið Skagafjörður sem veitandi þjónustu

Sveitarfélagið Skagafjörður starfrækir ýmsa þjónustu fyrir íbúa sveitarfélagsins, bæði lögbundna og ólögbundna þjónustu sem mörkuð er með ákvörðunum sveitarstjórnar. Allir eiga óháð kyni jafnan aðgang að þjónustu sveitarfélagsins. Við ákvarðanir um tilhögun þjónustu skal tekið mið af þörfum kynjanna og áhrifum ákvarðana á stöðu þeirra.

Markmið	Aðgerð	Ábyrgð	Tímarammi
Flétta jafnréttissjónarmið saman við þjónustu sveitarfélagsins þannig að hún ýti undir jafnrétti meðal íbúa sveitarfélagsins	Allir eiga óháð kyni jafnan aðgang að þjónustu sveitarfélagsins	Sveitarstjórn	Alltaf
Allt uppeldis- og tómstundastarf, menntun og fræðsla sem fram fer á vegum og er á ábyrgð Sveitarfélagsins Skagafjarðar og stofnana þess skal hafa jafna stöðu kynjanna að leiðarljósi	Fræðsla um jafnrétti sé hluti af skólastarfi og sé nánar útfærð í skólanámskrám	Sviðsstjóri fjölskyldusviðs Fræðslustjóri	Alltaf
	Jafnréttisfræðsla skal fara fram á öllum skólastigum	Skólastjórnendur	Alltaf
	Börnum og unglingum skal veitt hvatning til að rækta hæfileika sína og persónuþroska án tillits til hefðbundinna staðalmynda kynjanna	Skólastjórnendur	Alltaf
	Fræðsluyfirvöldum í Sveitarfélaginu Skagafirði og stjórnendum félags- og tómstundastarfs ber að leitast við að styrkja jákvæða kynimynd barna og vinna gegn skaðlegum áhrifum klámvæðingar meðal unglinga	Skólastjórnendur	Alltaf
Styrkir Sveitarfélagsins Skagafjarðar fyrir íþrótt- og æskulýðsmál eru veittir til félagasamtaka er virða jafnrétti kynjanna	Sveitarfélagið kallar eftir afriti af stefnum og áætlunum þeirra sem hljóta styrki	Frístundastjóri Félags- og tómstundaneftnd	Árlega
	Kalla eftir árlegum greinargerðum styrkþega um ráðstöfun styrksins til að fylgjast með því að hann sé nýttur á jafnréttisgrundvelli	Frístundastjóri Félags- og tómstundaneftnd	Árlega
	Gera kröfu um að þjálfarar og aðrir sem koma að starfi með börnum á vegum félagasamtaka fái fræðslu um jafnréttismál	Frístundastjóri Félags- og tómstundaneftnd	Alltaf

Endurskoðun

Jafnréttisáætlun sveitarfélaga skal endurskoða á fjögurra ára fresti og skulu jafnréttisáætlanir lagðar fram til samþykktar í viðkomandi sveitarstjórn eigi síðar en ári eftir sveitarstjórnarkosningar, skv. 2. mgr. 12. gr. jafnréttis laga. Jafnréttisáætlun Sveitarfélagsins Skagafjarðar var samþykkt í sveitarstjórn 13. nóvember 2019 og skal endurskoðun vera lokið fyrir lok maí 2023.

Markmið	Aðgerð	Ábyrgð	Tímarammi
Að jafnréttisáætlunin sé í sífelldri þróun eins og önnur stefnumótun	Vinna tillögu að nýrri jafnréttisáætlun á grundvelli reynslu og verkefna	Sveitarstjórn	Lokið í maí 2023